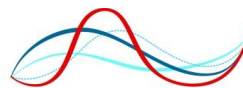

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU

DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU
REPUBLIKE HRVATSKE

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE

Popis stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine za 2011.

Organizacijska jedinica: Služba statistike stanovništva
Priredila: Ljubica Pulišelić Čarić

veljača 2020.

0. Osnovne informacije

- Svrha, cilj i predmet istraživanja

Popis stanovništva, kućanstava i stanova najveće je statističko istraživanje kojem je cilj prikupljanje osnovnih podataka o broju, teritorijalnom rasporedu i sastavu stanovništva prema njegovim demografskim, ekonomskim, obrazovnim, migracijskim i ostalim obilježjima. Također, Popisom se prikupljaju podaci o kućanstvima i stanovima te o njihovim obilježjima. Popis je najopsežniji izvor podataka o stanovništvu, kućanstvima, obiteljima i stanovima. Ti su podaci nužni za provedbu raznih gospodarskih i socijalnih razvojnih politika te znanstvenih istraživanja.

U Republici Hrvatskoj popis se provodi svakih deset godina, a popisuju se tri jedinice: stanovništvo, kućanstva i stanovi.

Popis 2011. proveden je u razdoblju od 1. do 28. travnja 2011., prema stanju na dan 31. ožujka 2011. u 24 sata.

Podaci popisa koriste se isključivo za statističke svrhe i prikazuju se isključivo u zbirnom (agregiranom) obliku na razini Republike Hrvatske, županija, gradova/općina i naselja.

- Izvještajno razdoblje

Podaci Popisa 2011. odnose se na stanje na dan 31. ožujka 2011. u 24 sata.

- Pravna osnova

Na nacionalnoj razini:

- Zakon o Popisu stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine (NN, br. 92/10.)
- Zakon o službenoj statistici (NN, br. 103/03., 75/09., 59/12. i 12/13. – pročišćeni tekst)

Na europskoj razini:

- Uredba (EZ) br. 763/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o popisu stanovništva i stanova
- Uredba Komisije (EZ) br. 1201/2009 od 30. studenoga 2009. o provedbi Uredbe (EZ) br. 763/2008 Europskog parlamenta i Vijeća o popisu stanovništva i stanova u pogledu tehničkih specifikacija tema i njihovih raščlanjivanja
- Uredba Komisije (EZ) br. 519/2010 od 16. lipnja 2010. o usvajanju programa statističkih podataka i metapodataka za popis stanovništva i stanova predviđenog Uredbom (EZ) br. 763/2008 Europskog parlamenta i Vijeća
- Uredba Komisije (EZ) br. 1151/2010 od 8. prosinca 2010. o provedbi Uredbe (EZ) br. 763/2008 Europskog parlamenta i Vijeća o popisu stanovništva i stanova u pogledu načina i strukture izvješća o kvaliteti i tehničkog formata za slanje podataka

Sustav klasifikacije

Registar prostornih jedinica (stanje na dan 31. ožujka 2011.)

Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007. (NACE Rev. 2.)

Nacionalna klasifikacija zanimanja 2010. (ISCO-08)

Međunarodna standardna klasifikacija obrazovanja (ISCED 1997.)

Šifarnik škola

Šifarnik država

Šifarnik državljanstva
Šifarnik narodnosti
Šifarnik materinskog jezika
Šifarnik vjere

- Koncepti i definicije

UKUPNO STANOVNIŠTVO U POPISU 2011.

U Popisu 2011., u skladu s međunarodnim statističkim standardima, za definiranje ukupnog stanovništva primjenjuje se koncept uobičajenog mjesta stanovanja (*place of usual residence*). Prema tom konceptu ukupnim stanovništvom naselja Popisa odnosno zemlje smatraju se sve osobe koje u tom naselju odnosno zemlji imaju svoje uobičajeno mjesto stanovanja.

Uobičajenim mjestom stanovanja smatra se ono mjesto u kojem osoba provodi većinu svoga dnevnog odmora bez obzira na kratkotrajnu odsutnost iz tog mjesta (npr. zbog odlaska na odmor, putovanje, liječenje, u posjet i slično).

U skladu s definicijom uobičajenog mjesta stanovanja, ukupan broj stanovnika obuhvaća:

- osobe koje uoči kritičnog trenutka Popisa žive neprekidno u svome uobičajenom mjestu stanovanja barem 12 mjeseci
- osobe koje su tijekom 12 mjeseci uoči kritičnog trenutka Popisa došle u svoje uobičajeno mjesto stanovanja s namjerom da u njemu ostanu barem godinu dana.

Dakle, razdoblje od jedne godine i dulje te namjera prisutnosti/odsutnosti od najmanje jedne godine osnovni su kriteriji za uključivanje ili isključivanje osoba iz ukupnog stanovništva zemlje odnosno naselja Popisa.

STAROST stanovništva iskazuje se u navršenim godinama.

ZAKONSKO BRAČNO STANJE

Neoženjenim odnosno neudanom smatraju se sva djeca mlađa od 16 godina i sve osobe koje nikad nisu sklopile brak prema važećim propisima.

Oženjenim odnosno udanom smatraju se osobe koje su sklopile brak pred nadležnim tijelom ovlaštenim za sklapanje braka u skladu s važećim propisima.

Udovcem odnosno udovicom smatraju se osobe čija je bračna zajednica prestala smrću bračnog druga odnosno proglašenjem nestaloga bračnog druga umrlim.

Razvedenim odnosno razvedenom smatraju se osobe čija je bračna zajednica raskinuta pravomoćnom sudskom presudom.

VRSTA ZAJEDNICE U KOJOJ OSOBA ŽIVI (DE FACTO BRAČNO STANJE) predstavlja stvarni način življenja osobe unutar kućanstva, bez obzira na njezino zakonsko bračno stanje. Bračna zajednica jest zajednica dviju osoba različitog spola koje su međusobno zakonski vjenčane i žive u istom kućanstvu kao bračni par.

Izvanbračna zajednica jest zajednica dviju osoba različitog spola koje nisu međusobno zakonski vjenčane te žive u istom kućanstvu kao izvanbračni par.

Istospolna zajednica jest zajednica dviju osoba istog spola koje žive u istom kućanstvu kao istospolni partneri/partnerice.

Osobom koja nije u bračnoj/izvanbračnoj/istospolnoj zajednici smatra se osoba koja u istom kućanstvu nema svoga bračnoga/izvanbračnog druga odnosno istospolnog partnera.

MJESTOM ROĐENJA smatra se ono mjesto (naselje, strana država) u kojem je majka osobe stanovala u vrijeme rođenja osobe.

NAJVIŠA ZAVRŠENA ŠKOLA (postignuto obrazovanje) jest vrsta škole čijim je završavanjem osoba stekla najvišu razinu obrazovanja. Pritom se nije pravila razlika je li obrazovanje završeno u redovitoj školi ili u školi koja zamjenjuje redovitu (npr. škole za obrazovanje odraslih). Bitno je da je škola priznata u formalnom sustavu obrazovanja Republike Hrvatske. Tečajevi organizirani u pučkim učilištima (prije narodna sveučilišta), raznim agencijama i slično, koji nisu priznati u formalnom sustavu obrazovanja Republike Hrvatske (razni tečajevi), nisu se uzimali u obzir, nego se davao odgovor o prethodno završenoj školi iz formalnog sustava obrazovanja.

PISMENOM OSOBOM smatra se osoba koja može s razumijevanjem pročitati i napisati kratak, jednostavan sastavak o svome svakidašnjem životu, bez obzira na to na kojem jeziku ili pismu osoba čita odnosno piše.

INFORMATIČKA PISMENOST podrazumijeva poznavanje rada na računalu. U Popisu 2011. ispitanike se pitalo znaju li na računalu obavljati sljedeće četiri aktivnosti: obrada teksta, tablični izračuni, korištenje elektroničkom poštom i internetom.

EKONOMSKOM AKTIVNOŠĆU smatra se svaka aktivnost osoba koje pridonose ili su spremne pridonositi proizvodnji dobara i usluga u određenome (referentnom) razdoblju radi stjecanja sredstava za život.

Popis 2011. mjerio je ekonomsku aktivnost stanovništva u skladu s metodološkim pravilima i načelima Međunarodne organizacije rada (*International Labour Organization*) donesenima na 13. konferenciji statističara tržišta rada.

Ekonomska aktivnost u Popisu 2011. odnosila se na razdoblje promatranja od tjedan dana, a referentni tjedan bio je 25. – 31. ožujka 2011. Dakle, riječ je o trenutačnoj aktivnosti u referentnom tjednu.

Podaci o ekonomskoj aktivnosti prikupljali su se samo za osobe stare 15 i više godina.

TRENUTAČNO AKTIVNO STANOVNIŠTVO (radna snaga) jesu zaposlene i nezaposlene osobe razvrstane prema ekonomskoj aktivnosti u referentnom tjednu.

ZAPOSLENI su osobe koje su u referentnom tjednu obavljale bilo kakav posao za plaću u novcu ili naturi. To su svi zaposlenici, samozaposlene osobe i članovi obitelji koji pomažu u poslovnom subjektu u vlasništvu člana obitelji (trgovačko društvo, poduzeće, obrt, slobodno zanimanje, poljoprivredno gospodarstvo) ili u nekome drugom obliku obiteljske privredivačke djelatnosti te osobe koje su radile za naknadu prema ugovoru o djelu, autorskom ugovoru, na temelju drugoga ugovornog odnosa ili za neposredno plaćanje u novcu ili naturi.

Zaposleni su i svi zaposlenici ili samozaposlene osobe koje su u referentnom tjednu trenutačno bile odsutne s posla, a vratit će se na rad kod istog poslodavca ili na istu aktivnost nakon prestanka razloga za odsutnost.

NEZAPOSLENI su osobe koje zadovoljavaju sljedeća tri kriterija:

- a) u referentnom tjednu nisu obavljale nikakav posao za novac ili plaćanje u naturi
- b) u posljednja četiri tjedna prije anketiranja aktivno su tražile posao
- c) ponuđeni posao mogle bi početi obavljati u iduća dva tjedna.

NEAKTIVNO stanovništvo jesu sve osobe mlađe od 15 godina te sve osobe stare 15 i više godina koje nisu zaposlene ili nezaposlene.

ZANIMANJE osobe odnosi se na vrstu posla koji osoba obavlja, a ne na školsku spremu ili zvanje stečeno obrazovanjem.

Za razvrstavanje zanimanja korištena je Nacionalna klasifikacija zanimanja 2010. – NKZ 10., koja je potpuno usklađena s Međunarodnom standardnom klasifikacijom zanimanja – ISCO 08.

DJELATNOST se odnosi na ekonomsku djelatnost poslovnog subjekta u kojem osoba radi. Dakle, djelatnost je obilježje ekonomske aktivnosti poduzeća, ustanove, obrtničke radnje, slobodnog zanimanja, poljoprivrednoga gospodarstva ili bilo kojega drugog oblika poslovnog subjekta, ali i samostalnog posla, u kojem osoba obavlja svoje zanimanje radi stjecanja sredstava za život.

Za razvrstavanje zaposlenih osoba prema djelatnosti korištena je Nacionalna klasifikacija djelatnosti – NKD 2007., koja je usklađena sa Statističkom klasifikacijom ekonomskih djelatnosti u Europskoj zajednici – NACE Rev. 2.

POLOŽAJ U ZAPOSLENJU odnosi se na položaj zaposlenih osoba u referentnom tjednu (od 25. do 31. ožujka 2011.).

Zaposlenici su osobe koje prema formalnom ili neformalnom ugovoru/dogovoru rade za poslodavca u državnome ili privatnom sektoru i za svoj rad primaju naknadu u novcu ili naturi.

Samozaposleni su poslodavci koji upravljaju poslovnim subjektom i zapošljavaju jednoga ili više zaposlenika te osobe koje rade za vlastiti račun i ne zapošljavaju zaposlenike.

Pomažući članovi obitelji su osobe koje nisu zaposlenici ili samozaposleni, a rade u poslovnom subjektu koji je u vlasništvu člana obitelji i za svoj rad ne primaju naknadu.

Podaci o GLAVNIM IZVORIMA SREDSTAVA ZA ŽIVOT (prihodima) kojima se podmiruju životne potrebe prikupljali su se za sve osobe.

Osobe su mogle dati najviše dva odgovora o prihodima koje su ostvarivale tijekom prethodnih 12 mjeseci, i to prema visini prihoda, birajući dva najveća.

DRŽAVLJANSTVO je pravno stanje osobe određeno pripadanjem državi, što znači da uživa prava i snosi obaveze koje ta država, njezin ustav ili uprava predviđaju za njezine ljude (državljanke).

NARODNOST je obilježje koje označuje pripadnost pojedinca narodu ili etničkoj skupini. Narodnost se tumači i kao osjećaj pripadnosti društvenoj zajednici (narodu) koju obilježava etničko, jezično i kulturno srodstvo njezinih pripadnika te svijest o cjelovitosti vlastite zajednice i njezine posebnosti u odnosu prema drugim takvim zajednicama.

MATERINSKI JEZIK podrazumijeva jezik koji je osoba naučila govoriti u ranom djetinjstvu odnosno jezik koji osoba smatra svojim materinskim jezikom, ako se u kućanstvu govorilo više jezika.

VJERA je obilježje koje označuje pripadnost pojedinca određenom vjerskom sustavu i pritom nije važno je li osoba upisana u knjigu pripadnika neke crkve odnosno vjerske zajednice niti je li osoba praktični vjernik ili nije.

TEŠKOĆE U OBAVLJANJU SVAKODNEVNIH AKTIVNOSTI

Za razliku od Popisa 2001. kada se pitalo o postojanju nekog oblika invalidnosti, u Popisu 2011. prvi se put postavljalo pitanje ima li osoba teškoća u obavljanju svakodnevnih aktivnosti zbog neke dugotrajne bolesti, invalidnosti ili starosti. Namjera je bila dobiti broj osoba kojima je otežano funkcioniranje u svakodnevnom životu. Odgovor na to pitanje davalo se neovisno o

potvrdi mjerodavnih državnih institucija kojom se potvrđuje teškoća (invaliditet, oštećenje, hendikep).

Potvrđan odgovor dale su osobe koje zbog neke dugotrajne bolesti, invalidnosti ili starosti imaju teškoća u obavljanju svakodnevnih aktivnosti kod kuće, u školi, na poslu itd.

Teškoće mogu biti, npr. pri čitanju/gledanju (unatoč nošenju naočala ili leća), slušanju (unatoč nošenju slušnog aparata), govorenju, kretanju (hodanje, penjanje stepenicama, odlazak u trgovinu), odijevanju, obavljanju osobne higijene te problemi s koncentracijom, u komunikaciji s ljudima i slično.

VRSTE TEŠKOĆA

Osobe s teškoćama mogle su dati najviše dva odgovora birajući one koje im stvaraju najviše teškoća u obavljanju svakodnevnih aktivnosti. Stoga su u tablici prikazane sve moguće kombinacije vrsta teškoća (jedan odgovor ili kombinacija dvaju odgovora).

FIZIČKA POKRETLJIVOST OSOBE odnosi se na fizičku pokretljivost odnosno fizički status osobe s teškoćama uz pomoć invalidskih kolica.

UZROK TEŠKOĆA

Odgovor "Od rođenja" odnosi se na osobe koje s teškoćom žive od rođenja (npr. sljepoća, gluhoća, nedovoljna duševna razvijenost, tjelesni deformiteti, oštećenje pri porodu i drugo).

Odgovor "Domovinski rat ili njegove posljedice" odnosi se na osobe koje imaju teškoće kao posljedicu ranjavanja/bolesti ili zbog djelovanja zaostalih eksplozivnih naprava nakon rata.

Odgovor "Profesionalno oštećenje (profesionalna bolest/ozljeda na radu)" odnosi se na osobe koje zbog posljedica ozljede na radu ili profesionalne bolesti imaju teškoće u obavljanju svakodnevnih aktivnosti.

Odgovor "Bolest" odnosi se na osobe koje zbog bilo koje bolesti imaju teškoće u obavljanju svakodnevnih aktivnosti (osim ako je riječ o profesionalnoj bolesti/ozljedi na radu).

Odgovor "Prometna nesreća" odnosi se na osobe koje zbog posljedica prometne nesreće imaju teškoće u obavljanju svakodnevnih aktivnosti.

Odgovor "Ostalo" odnosi se na osobe koje zbog neke druge nesreće (npr. u kući, u šetnji, pri sportu) ili trovanja ili koje zbog starosti imaju teškoće u obavljanju svakodnevnih aktivnosti.

PRIVATNIM KUĆANSTVOM smatra se svaka obiteljska ili druga zajednica osoba koje zajedno stanuju i zajednički troše svoje prihode za podmirivanje osnovnih životnih potreba (stanovanje, prehrana i slično).

Kućanstvom se smatra i svaka osoba koja živi sama, tzv. samačko kućanstvo.

Kućanstvom se smatra i osoba bez stalne adrese stanovanja (npr. beskućnici), a zatečena je u kritičnom trenutku u naselju Popisa.

Privatna kućanstva dijele se na:

- a) obiteljska kućanstva – kućanstva u kojima postoji barem jedna (uža) obitelj, a mogu imati i članove koji ne pripadaju nijednoj obitelji u kućanstvu.
- b) neobiteljska kućanstva – kućanstva u kojima ne postoji nijedna (uža) obitelj. Ona se dijele na samačka i višečlana neobiteljska kućanstva.

INSTITUCIONALNO KUĆANSTVO obuhvaća osobe za čiji smještaj i ishranu skrbi neka ustanova. To su u pravilu kućanstva koja je osnovala pravna ili fizička osoba radi dugotrajnog udomljavanja i zbrinjavanja određene skupine ljudi.

OBITELJ je zajednica unutar istoga kućanstva koja se sastoji od:

- bračnoga/izvanbračnog para bez djece
- bračnoga/izvanbračnog para s djecom
- jednog roditelja s djecom.

POSJEDOVANJE OSOBNOG RAČUNALA i KORIŠTENJE INTERNETA (odnosi se na kućanstvo)

KORIŠTENNA POLJOPRIVREDNA ZEMLJIŠTA jesu ona zemljišta koja se redovito obrađuju i kultiviraju, a sastoje se od oranica, voćnjaka, vinograda, maslinika i ostaloga korištenoga poljoprivrednog zemljišta (livade, pašnjaci, povrtnjaci, rasadnici, površine pod košaračkom vrbom i ostali trajni usjevi).

Površina korištenoga poljoprivrednog zemljišta sastoji se od zemljišta u vlasništvu svih članova kućanstva i zemljišta uzetoga u zakup bez obzira na osnovu korištenja (usmenu ili pisanu nagodbu), način plaćanja (u novcu, proizvodima ili poljoprivrednim radovima) ili se zemljište koristi besplatno.

Popis 2011. obuhvatio je sva poljoprivredna zemljišta u Republici Hrvatskoj kojima su se koristila privatna kućanstva, bez obzira na to nalazi li se zemljište na području općine u kojem kućanstvo stanuje ili ne.

Podaci o korištenome poljoprivrednom zemljištu i stoci/peradi prikazani su prema mjestu stanovanja članova kućanstva.

BROJ STOKE I PERADI: upisivao se broj goveda, ovaca, koza, svinja i peradi privatnoga kućanstva.

STAMBENE JEDINICE

Popis 2011. obuhvatio je sljedeće stambene jedinice:

- stanove
- ostale stambene jedinice
- kolektivne stanove.

STAN je građevinski povezana cjelina namijenjena stanovanju koja se sastoji od jedne ili više soba s odgovarajućim pomoćnim prostorijama (kuhinja, smočnica, predsoblje, kupaonica, zahod i slično) ili bez pomoćnih prostorija i koja ima svoj zaseban ulaz izravno s hodnika, stubišta, dvorišta ili ulice.

OSTALE STAMBENE JEDINICE jesu prostorije i objekti koji u građevinskom smislu nisu stanovi, a u vrijeme Popisa služile su za stanovanje. To mogu biti prostorije u zgradama, npr. nastanjen podrum, spremište, garaža, nastanjena poslovna prostorija (skladišna prostorija, uredska, hotelska ili bolnička soba) te neki pokretni ili nepokretni objekt, npr. vagon, šlep, brod, šator, prikolica, stračara i slično.

KOLEKTIVNI STAN jest skup prostorija koje se koriste za organizirani smještaj i stanovanje većih skupina ljudi ili nekoliko kućanstava. To su, npr. domovi umirovljenika, domovi za zbrinjavanje djece i mladeži, ustanove za trajnu skrb i smještaj osoba s psihofizičkim i drugim bolestima, samostani, zatvori, vojarnje i slično.

NASTANJENIM STANOVIMA smatraju se stanovi koji su se u vrijeme Popisa koristili za stalno stanovanje ili za stanovanje i obavljanje djelatnosti jedne ili više osoba.

NENASTANJENI STANOVI jesu stanovi koji se u vrijeme Popisa nisu koristili za stalno stanovanje. U tu skupinu ubrajamo privremeno nenastanjene stanove, napuštene stanove te stanove u kojima su popisane samo privremeno prisutne osobe.

OSNOVA KORIŠTENJA STANA podrazumijeva osnovu po kojoj se neko kućanstvo koristi stanom u kojem stanuje.

Prema osnovi korištenja stana razlikujemo:

- privatno vlasništvo ili suvlasništvo – ako je jedan od članova kućanstva vlasnik ili suvlasnik stana, bez obzira na to stanuje li kućanstvo drugog suvlasnika (odnosno kućanstva drugih suvlasnika, ako ih ima više) u tom stanu ili ne stanuje
- najmoprimac sa slobodno ugovorenom najamninom – za kućanstva koja se koriste stanom na temelju pisanog ugovora ili usmenog sporazuma s vlasnikom stana ili najmoprimcem sa zaštićenom najamninom
- srodstvo s vlasnikom ili najmoprimcem stana – ako kućanstvo stanuje u stanu na temelju srodstva s vlasnikom odnosno najmoprimcem stana, bez obzira na to stanuje li srodnik koji je vlasnik ili najmoprimac tog stana sa svojim kućanstvom u tome istom stanu ili ne
- najmoprimac sa zaštićenom najamninom – ako se kućanstvo koristi stanom na temelju toga što jedan od njegovih članova ima ugovor o najmu stana prema kojem se plaća zaštićena najamnina (bivši nositelj stanarskog prava ili drugi najmoprimac sa zaštićenom najamninom)
- najam dijela stana (podstanar) – ako se kućanstvo koristi dijelom stana na temelju ugovora (sporazuma) s vlasnikom stana odnosno s najmoprimcem koji plaća zaštićenu ili slobodnu najamninu

Ostale osnove korištenja stana – ovaj odgovor upisivao se:

- za kućanstva nastanjena u prostorijama i objektima koji nisu stanovi prema definiciji stana
- za samačka i obiteljska kućanstva koja su stalno nastanjena u zgradama za kolektivno stanovanje kao korisnici usluga (npr. hoteli za samce)
- za institucionalna kućanstva u kolektivnim stanovima (domovi umirovljenika, samostani itd.)
- za institucionalna kućanstva u "običnim" stanovima u stambenim zgradama
- beskućnik je osoba koja zbog nedostatka smještaja živi na ulici i bez skloništa koje se smatra stambenim prostorom ili osoba koja boravi u različitim vrstama smještaja, kao što su skloništa, ustanove za beskućnike ili slični stambeni objekti. Takve osobe popisane su u prihvatilištima za beskućnike ili na mjestima gdje su zatečene.

Prema NAČINU KORIŠTENJA popisani su: stanovi namijenjeni stalnom stanovanju (nastanjeni i nenastanjeni), stanovi koji se koriste povremeno (stanovi za odmor i rekreaciju i stanovi koji se koriste u vrijeme sezonskih radova u poljoprivredi) te stanovi u kojima se u trenutku Popisa isključivo obavljala neka djelatnost.

Nastanjenim stanovima smatraju se stanovi koji su se u vrijeme Popisa koristili za stalno stanovanje ili za stanovanje i obavljanje djelatnosti jedne ili više osoba.

Nenastanjeni stanovi jesu stanovi koji se u vrijeme Popisa nisu koristili za stalno stanovanje. U tu skupinu ubrajamo privremeno nenastanjene stanove, napuštene stanove te stanove u kojima su popisane samo privremeno prisutne osobe.

Kao privremeno nenastanjeni stanovi popisani su novi, još neuseljeni stanovi, stanovi koji su ispražnjeni radi preseljenja ili izvođenja građevinskih radova, stanovi koji su privremeno nenastanjeni jer se trebaju prodati ili iznajmiti te stanovi kućanstava koja žive u drugom stanu na istoj ili drugoj adresi u istome ili drugom naselju, a starim se privremeno ne koriste niti ga iznajmljuju.

Kao napušteni stanovi popisani su stanovi koji se dulje vrijeme ne koriste jer se vlasnik iselio (ili preselio) u drugo mjesto, a stanom se više ne koristi ni povremeno niti ga iznajmljuje, ili je vlasnik umro, a nasljednici ne iznajmljuju stan niti se njime povremeno koriste (npr. kao kućom za odmor).

Ti su stanovi popisani ako su bili donekle građevinski ispravni ili se s manjim popravcima mogu osposobiti za upotrebu. Nisu popisani stanovi u starim oronulim kućama (koje su se počele urušavati) ili u jako oštećenim kućama u ratu, u kućama stradalima zbog klizišta ili potresa koje nisu obnovljene ni u kućama koje se trebaju srušiti.

Kao stanovi koji se koriste u vrijeme sezonskih radova u poljoprivredi popisane su stambene prostorije koje odgovaraju definiciji stana, a koriste se samo u vrijeme sezonskih radova u poljoprivredi (kao seoska, pastirska, vinogradarska kuća i slično).

Stanovi za odmor i rekreaciju u svemu odgovaraju definiciji stana, a koriste se isključivo za odmor i rekreaciju bilo povremeno bilo više mjeseci u godini. U tu skupinu nisu uključeni stanovi koji se isključivo koriste za iznajmljivanje u turističkoj sezoni, nego samo stanovi kojima se vlasnici koriste za svoje potrebe.

Stan za odmor i rekreaciju može se nalaziti u zasebnoj kući, vili i sličnom tipu zgrade sagrađene samo za korištenje kao vikend-kuća, zatim u (naslijeđenoj) obiteljskoj kući ili u višestambenoj zgradi u kojoj se mogu nalaziti i stanovi koji se koriste za odmor.

Stanovi u vikend-kući jesu stanovi u zgradama sagrađenima ili kupljenima da bi se koristile samo za odmor i rekreaciju (vikend-kuće, vile, ljetnikovci, planinske i lovačke kuće).

Stanovi u obiteljskoj kući jesu stanovi koji su se prije koristili za stanovanje nekoga kućanstva, ali se zbog preseljenja kućanstva vlasnika ili nasljednika u drugo mjesto koriste povremeno, tj. za odmor i rekreaciju.

Stanovi u drugoj vrsti zgrade jesu stanovi koji se koriste samo za odmor i rekreaciju (apartmani i manji stanovi), a nalaze se u višestambenim zgradama, u kojima se mogu nalaziti i stanovi u kojima neka kućanstva stanuju preko cijele godine.

Kao stanovi u kojima se isključivo obavlja djelatnost popisani su stanovi koji u svemu odgovaraju definiciji stana, ali su se u vrijeme Popisa isključivo koristili za obavljanje neke djelatnosti. Pri tome razlikujemo stanove za iznajmljivanje turistima i stanove u kojima se obavljala neka druga djelatnost.

Stanovi za iznajmljivanje turistima jesu stanovi (kuće ili apartmani) u privatnom vlasništvu građana koji se koriste isključivo za iznajmljivanje turistima.

Stanovi za ostale djelatnosti jesu stanovi koji se u cjelini koriste za obavljanje neke djelatnosti (npr. odvjetnički ured, stomatološka ordinacija, predstavništvo tvrtke).

Prema VRSTI VLASNIŠTVA stana razlikuje se privatno i ostalo vlasništvo.

POVRŠINA STANA jest podna površina mjerena unutar vanjskih zidova stana.

SOBA je prostorija namijenjena stanovanju, koja je od drugih prostorija stana odvojena stalnim zidovima, visine najmanje 2 m u odnosu na pretežnu površinu stropa, ima izravnu dnevnu svjetlost i čija površina poda iznosi najmanje 4 m².

KUHINJA se definira kao prostorija od barem 4 m² ili 2 m širine, koja je namijenjena i opremljena za pripremanje glavnih obroka. Ako se stan sastoji samo od jedne sobe u kojoj se i kuha ili se kuha u nekoj pomoćnoj prostoriji (hodnik, kupaonica i slično), smatra se da stan nema kuhinje.

Stan ima KUPAONICU ako ima prostoriju u kojoj se nalazi kada ili tuš i u kojoj su uvedene instalacije vodovoda i kanalizacije.

Stan ima ZAHOD ako se takav sanitarni uređaj nalazi u posebnoj prostoriji unutar stana ili u kupaonici.

Smatra se da stan nema zahod ili kupaonicu ako se te prostorije nalaze izvan stana, u istoj zgradi ili u dvorištu.

Stan ima instalacije VODOVODA, KANALIZACIJE, ELEKTRIČNE ENERGIJE i PLINA ako najmanje u jednoj od prostorija stana postoje odgovarajuće instalacije bez obzira na to jesu li vezane za komunalnu mrežu ili neke kućne uređaje i objekte.

Stanovi s KLIMATIZACIJOM jesu stanovi u kojima je klimatizacija raspoloživa u stambenoj jedinici bilo da je riječ o neovisnome klimatizacijskom uređaju instaliranome u stanu bilo o centralnoj klimatizaciji iz uređaja u zgradi.

NAČIN GRIJANJA STANA odnosi se na način grijanja nastanjenog stana (centralno grijanje iz mjesnog centra za grijanje; centralno grijanje iz uređaja u zgradi ili stanu; grijanje na peći; stan nije grijan).

VRSTE ENERGENATA obuhvaćaju drva; ugljen; mazut; loživo ulje; plin; ostala goriva; električna energija; solarna energija.

VRSTA ZGRADE U KOJOJ SE STAN NALAZI

Stan se nalazi u "isključivo ili pretežno stambenoj zgradi" ako je 50% ili više ukupne korisne površine zgrade namijenjeno stanovanju.

Stan se nalazi u "pretežno nestambenoj zgradi" ako više od 50% korisne površine zgrade ima nestambene namjene (npr. trgovine, ugostiteljski objekti, prostorije banke, pošte, kinodvorane, liječničke ordinacije, poslovna predstavništva itd.).

Stan se nalazi "u zgradi domova, samostana i slično" ako se u takvim zgradama nalazi zaseban skup prostorija koje odgovaraju definiciji stana, a u kojima stanuje privatno kućanstvo koje ne pripada institucionalnom kućanstvu, odnosno nije korisnik usluga kolektivnog stana.

POLOŽAJ STANA U ZGRADI obuhvaća podrum; suteran, prizemlje; kat (koji); stan na dvije etaže i više.

GODINA IZGRADNJE STANA označuje godinu završetka gradnje zgrade u kojoj se stan nalazi. Za završen stan koji se nalazi u nezavršenoj zgradi upisivala se godina završetka gradnje stana. Za stan koji je dograđen kao nova stambena cjelina ili je u cijelosti sagrađen prenamjenom nestambenog prostora u stambeni upisivala se godina dogradnje odnosno prenamjene. Za zgrade koje su u većem dijelu ili potpuno porušene (npr. u ratu, potresima, klizištima, požaru) uzimala se godina ponovne gradnje i obnove, a ne godina prvobitne gradnje. Ako se nije mogla utvrditi točna godina gradnje (npr. za starije zgrade, nenastanjene stanove ili stanove (kuće) u kojima ne žive prvi vlasnici), određivala se približna godina gradnje. Ako ni to nije bilo moguće, podatak je ostao neupisan, tj. nepoznat.

- Statističke jedinice

Stanovništvo, kućanstva, stanovi.

- Pokrivenost i obuhvat istraživanja

Ukupno stanovništvo, kućanstvo i stanovi u Republici Hrvatskoj na dan Popisa, 31. ožujka 2011.

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Vanjski korisnici podataka: državne institucije, istraživači, studenti, poduzeća, ostali. Veliki je broj vanjskih korisnika podataka Popisa 2011. koji su se obratili Državnom zavodu za statistiku, a imena korisnika nalaze se u Službi za odnose s korisnicima i zaštitu podataka. Interni korisnici: većina službi u Državnom zavodu za statistiku

1.1.1 Potrebe korisnika

Kategorije korisnika:

Državne institucije – podaci se koriste za projekte, strategije od nacionalne važnosti

Istraživači – podaci za znanstvena istraživanja. Istraživači koriste i drugu kategoriju podataka, a to su povjerljivi podaci za znanstvene svrhe (dostupni pod posebnim uvjetima)

Studenti – za izradu diplomskih i seminarskih radova

Poduzeća – za analize tržišta, potrebe poslovanja

Ostali – opće informacije

U svim kategorijama korisnika ima onih koji su nezadovoljni jer ne mogu dobiti podatke na razini adrese, odnosno mikropodatke. Također, pojedini korisnici negoduju kad dobiju podatke na razini naselja odnosno statističkoga ili popisnoga kruga jer su male frekvencije zaštićene.

Obrazloženje:

Na temelju odredbi Zakona o službenoj statistici (NN, br. 103/03., 79/09., 59/12. i 12/13. – pročišćeni tekst) koje se odnose na povjerljivost i zaštitu statističkih podataka, statistički podaci o fizičkim i pravnim osobama, ako se izravno ili neizravno mogu dovesti u vezu s fizičkom ili pravnom osobom, povjerljivi su i službena su tajna. Povjerljivi podaci prikupljeni za potrebe službene statistike mogu se koristiti isključivo za statističke svrhe i iskazuju se isključivo u zbirnom (agregiranom) obliku.

1.1.2 Zadovoljstvo korisnika

Državni zavod za statistiku proveo je Istraživanje o zadovoljstvu korisnika krajem 2013. i u travnju 2015. Rezultati Istraživanja o zadovoljstvu korisnika bit će objavljeni na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku www.dzs.hr.

1.2. Potpunost podataka

Potpuni obuhvat

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Utežavanje (ponderiranje) podataka, procjenjivanje i uzoračka pogreška

Kontrolni popis provodio se na izabranom uzorku, s time da su za kontrolu obuhvata na slučajaj način birani popisni krugovi, a za kontrolu kvalitete izabrana su kućanstva iz izabranih popisnih krugova. Budući je riječ o uzorku, podaci prikupljeni Kontrolnim popisom uteženi su (ponderirani), a dobivene procjene podložne su uzoračkoj pogreški.

Procjene udjela neobuhvaćenosti osoba, kućanstava i stanova u Popisu izračunane su prema formuli (procjenitelj):

$$(C+X)/(A+B+C+X)$$

$$X = B \cdot C / A$$

u kojoj je:

A = procijenjen broj osoba, kućanstava ili stanova koji su popisani i u Kontrolnom popisu i u Popisu

B = procijenjen broj osoba, kućanstava ili stanova popisanih samo u Popisu

C = procijenjen broj osoba, kućanstava ili stanova popisanih samo u Kontrolnom popisu

Kod procjenjivanja udjela neobuhvaćenosti osoba u Popisu veličina B računa se prema formuli koja se može pronaći u Studijama i analizama 99, DZS 2004., Zagreb.

B je procjena osoba popisanih u Popisu, ali ne popisanih u Kontrolnom popisu. Veličina w_i jest težina pridružena i-tome popisnom krugu u uzorku (recipročna vrijednost vjerojatnosti izbora i-toga popisnoga kruga).

Osim točkovnih procjena, za procjene neobuhvaćenosti Popisom osoba, kućanstava, stanova, stanova po definiciji, stalnog stanovništva za Republiku Hrvatsku, njezine regije i po stratumima dana je i uzoračka pogreška izražena 95%-tnim intervalom pouzdanosti. Prema teoriji vjerojatnosti interval pouzdanosti s 95%-tnom vjerojatnošću sadržava točnu vrijednost.

Uzoračka pogreška (varijanca) izračunana je metodom jackknife. Ta metoda jest jedna od tehnika koje se temelje na modelu za izračunavanja uzoračke pogreške i koriste kod višestapnih uzoraka i složenih procjenitelja.

2.1.1 Pokazatelji uzoračke pogreške

Nije primjenjivo.

2.1.2 Pristranost u procesu selekcije

Nije primjenjivo.

2.2. Neuzoračka pogreška

Nije primjenjivo.

2.2.1 Pogreška obuhvata

Pogreške u obuhvatu Popisa i njezini izvori:

Razlozi izostavljanja osoba, kućanstava i stanova različiti su:

- Prije popisivanja popisivač nije obišao u potpunosti svoj popisni krug i provjerio njegove granice prema dobivenoj dokumentaciji i zato je propustio popisati sve osobe i stanove koji se nalaze u granicama njegova popisnoga kruga.
- Stanovi u kojima privremeno nije bilo nikoga okarakterizirani su kao napušteni.
- Neke osobe namjerno su izbjegavale popis ili su nerado odgovarale na pitanja (iz straha da se informacije koje daju ne bi koristile protiv njihovih interesa).
- Neke osobe nisu željele otvarati vrata nepoznatim osobama.
- U jednom stanu živjelo je nekoliko kućanstava, pa je propuštena određena osoba u jednom kućanstvu ili pak cijelo kućanstvo.

- Osobe su bile privremeno odsutne (npr. na poslu, u školi).
- Osobe koje nemaju prebivalište (beskućnici, nomadi i slično) iz raznih se razloga nisu popisale u popisnim centrima.

2.2.2 Pogreške mjerenja

Nije primjenjivo.

2.2.3 Pogreške neodgovora

Nije primjenjivo.

2.2.4 Stopa neodgovora na određenu varijablu (stavku)

Nije primjenjivo.

2.2.5 Pogreške obrade

- pogreške nastale pri uparivanju podataka
- pogreške nastale pri skeniranju podataka

Pogreške nastale pri skeniranju podataka uklanjale su se ručno.

2.2.6 Stopa imputacije

Nije primjenjivo.

2.2.7 Stopa uređivanja – LRK

Nije primjenjivo.

2.2.8 Pogreška izbora modela

Nije primjenjivo.

2.3. Revizija podataka

2.3.1 Politika revizije podataka

Putem internetskih stranica Državnog zavoda za statistiku www.dzs.hr korisnici statističkih podataka obaviješteni su o revizijama (preliminarni podaci, konačni podaci).

2.3.2 Praksa revizije podataka

U istraživanju se objavljuju isključivo konačni podaci i zato nema revizija podataka.

2.3.3 Prosječna veličina revizije podataka

Nije primjenjivo.

2.4. Desezoniranje (vremenska prilagodba)

Nije primjenjivo.

3. Pravodobnost i vremenska određenost

3.1. Pravodobnost

3.1.1 Pravodobnost prvih rezultata

Dva mjeseca od završetka terenskog istraživanja. Prvi rezultati Popisa 2011. objavljeni su 29. lipnja 2011.

3.1.2 Pravodobnost konačnih rezultata

Konačni rezultati objavljivali su se sukcesivno: 17. prosinca 2012., 12. srpnja 2013., 26. srpnja 2013. i 8. studenoga 2013.

3.2. Vremenska određenost

3.2.1 Vremenska određenost – isporuka i objavljivanje

Vremenska određenost jest 1.

4. Dostupnost i jasnoća

Internetske stranice Državnog zavoda za statistiku www.dzs.hr, publikacije, CD-ovi

4.1. Naslovi Priopćenja u kojima se objavljuju podaci

Nema posebnih Priopćenja Državnog zavoda za statistiku koja se odnose isključivo na podatke Popisa 2011.

4.2. Naslovi ostalih publikacija u kojima se objavljuju podaci (Ljetopis i slično)

A) Statistička izvješća (8 publikacija) Popisa 2011., prema pojedinim obilježjima:

- 1) Popis 2011.: Prvi rezultati po naseljima, DZS, Zagreb 2011.
- 2) Popis 2011.: Stanovništvo prema spolu i starosti, DZS, Zagreb, 2013.
- 3) Popis 2011.: Stanovništvo prema državljanstvu, narodnosti, vjeri i materinskom jeziku, DZS, Zagreb, 2013.
- 4) Popis 2011.: Stanovništvo prema obrazovnim obilježjima, DZS, Zagreb, 2016.
- 5) Popis 2011.: Kućanstva i obitelji, DZS, Zagreb, 2016.
- 6) Popis 2011.: Osobe s teškoćama u obavljanju svakodnevnih aktivnosti, DZS, Zagreb, 2016.
- 7) Popis 2011.: Stanovništvo prema ekonomskim obilježjima, DZS, Zagreb, 2016.
- 8) Popis 2011.: Stanovi prema načinu korištenja, DZS, Zagreb, 2017.

- B) Statistički ljetopis
- C) Statističke informacije
- D) Hrvatska u brojkama
- E) Žene i muškarci u Hrvatskoj

4.3. Mrežne (on-line) baze podataka u kojima se objavljuju podaci (npr. Popis poljoprivrede u PC Axisu)

Na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku www.dzs.hr objavljeni su setovi podataka (tablice) u formatima html i Excel.

Razina objavljivanja: Republika Hrvatska, županije, gradovi/općine i naselja

4.4. Dostupnost mikropodataka

Uvjeti prema kojima određeni korisnici mogu imati pristup mikropodacima propisani su Pravilnikom o uvjetima i načinu korištenja povjerljivih statističkih podataka za znanstvene svrhe (NN, br. 137/13.).

4.5. Dostupnost metodoloških dokumenata

Nacionalni dokumenti:

- Metodološke upute, Popis stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine, interni metodološki materijal, DZS, Zagreb, 2010.
- Upute za popisivače, Popis stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine, interni metodološki materijal, DZS, Zagreb, 2010.
- Organizacijske upute, Popis stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine, interni metodološki materijal, DZS, Zagreb, 2010.

5. Usporedivost

5.1. Asimetričnost zrcalnih statistika

Nije primjenjivo.

5.2. Usporedivost tijekom vremena

5.1.1 Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Drugačija statistička definicija ukupnog stanovništva.

6. Koherentnost/smislenost

6.1. Koherentnost/smislenost između kratkoročnih i strukturnih podataka

Nije primjenjivo.

6.2. Koherentnost/smislenost s podacima nacionalnih računa

Nije primjenjivo.

6.3. Koherentnost/smislenost s podacima iz administrativnih izvora

Nije primjenjivo.

7. Troškovi i opterećenje

7.1. Troškovi

Financiranje Popisa 2011. definirano je Zakonom o Popisu stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine (NN, br. 92/10.), poglavlje V. Financiranje Popisa.

Na temelju članka 44. stavka 4. Zakona, Državni zavod za statistiku podnio je Hrvatskom saboru Konačno izvješće o obavljenim poslovima i sredstvima utrošenima za Popis stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine. U tom je izvješću u poglavlju Financiranje Popisa detaljno objašnjeno financiranje Popisa.

7.2. Opterećenje

Nije bilo većeg opterećenja ispitanika.